

Gegants, gegantons, capgrossos i imatgeria de Granollers

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Avinguda Prat de la Riba, 75.
Emplaçament
Alçada: Roca Umbert, Fàbrica de les Arts (al local del bar d'aquest recinte).
134

Coordenades:

Latitud: 41.60243
Longitud: 2.28368
UTM Est (X): 440308
UTM Nord (Y): 4605884

Classificació

Número de fitxa 08096 - 491
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Col·lecció
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Local tancat
Accés Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Granollers

Fitxes associades:

[Fàbrica Roca Umbert](#)

[Festa Major / Festa dels Blancs i dels Blaus](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Conjunt de gegants, gegantons i altra imatgeria de la ciutat que està exposada en un local dins el recinte de la fàbrica Roca Umbert; concretament en el bar, de manera que alguns dels elements són visibles des de l'exterior, a través d'una vidriera, i d'altres des de l'interior del local. Com a parelles principals de gegants hi ha els anomenats Gegants Grossos i els Gegants Vells.

Els Gegants Grossos tenen per noms Esteve i Plàcida. Foren creats l'any 1968 pel constructor Josep M. Diamant. Mesuren 4,20 m i pesen 60 kg. Representen una parella de reis de la reconquesta catalana, i porten els noms del patró i copatró de la ciutat: Sant Esteve i Sant Plàcid. Les seves indumentàries són les característiques d'uns reis de transició entre l'edat mitjana i el renaixement. Els materials originaris eren cartró pedra i l'estructura de ferro, però en la reconstrucció que se'n va fer es van canviar per la fibra de vidre i la fusta.

Els Gegants Vells tenen per noms Cosme i Damiana, noms que fan referència als anomenats Sants Metges (Cosme i Damià), que tenen una capella al carrer del Corró. Foren comprats per l'Ajuntament l'any 1963. El constructor fou Lambert Escaler. El material és cartró pedra. Representen una parella catalana benestant de finals del segle XIX; ell amb barret de copa i jaqueta fosca, ella amb un vestit i barret vermell.

Aquests gegants s'exposen en una vitrina a l'entrada principal del local, on també hi podem veure els anomenats Gegants Rajolers. Tenen per noms Biscarri i Galí, i foren construïts el 1989 i 1990 respectivament per Ramon Aumedes, del taller Sarandaca de Granollers. Representen dos rajolers que l'any 1897 van fer una juguesca que es va convertir en el tema central de la renovada Festa Major de Granollers, que es basa en la rivalitat de dues colles enfrontades: els Blaus i els Blancs. El gegant Biscarri fou construït a imatge i semblança de Joan Josep Biscarri, primer rajoler de la colla dels Blaus. El gegant Galí s'inspira en Amador Galí, el primer rajoler de la colla dels Blancs.

A l'interior del local es conserven els gegantons de la colla dels Blaus, que són tres i tenen per noms Mar, Ramonet i Trapella. Van ser construïts el 1995 amb l'objectiu de fer participar la canalla de la colla dels Blaus en la Festa Major. Posteriorment han disposat d'una colla que participa en sortides i trobades amb altres gegants. Representen un nen de la colla (Ramonet), que també es diu Blauet, una bastonera dels Blaus (la Mar), i un dels Diables de Granollers (Trapella).

També hi trobem els gegantons de la colla dels Blancs. Van ser construïts el 1993 al taller Sarandaca, i tenen per noms Tirant, Paula i Rita. Van vestits amb camises blanques, que els identifiquen com a pertanyents a la colla. Són portats per nens de 7 a 13 anys.

A més dels gegants, en el local es conserva un bon nombre d'imatgeria diversa: capgrossos, una mostra molt àmplia de bestiar que inclou toros, vaques, àligues, dracs i fins i tot algun tòtem.

Història

Durant molts anys la Festa Major de Granollers gaudí de tot un seguit d'elements de cultura popular que venien llogats per participar a les cercaviles que es celebraven durant la festivitat. Un d'aquests elements era una parella de gegants que l'Ajuntament llogava cada any a la Casa Closa de Sabadell, juntament amb sis capgrossos. L'any 1963 aquesta casa va fer fallida i oferí els gegants al consistori, que n'acceptà la

compra. Per tant, podem dir que els primers gegants propis de la ciutat van arribar el 1963. La data de la compra fou el 14 de març. Però ja l'any següent de la seva compra aquests gegants es van perdre o foren oblidats en algun magatzem municipal. Anys més tard, el 1981, amb l'inici de les festes majors democràtiques es recuperà l'antiga parella de gegants, i des d'aleshores són coneguts com els Gegants Vells (web Món geganter de Catalunya).

Després de la pèrdua dels primers gegants, l'Ajuntament en va encarregar una nova parella a l'escultor de Mataró Josep M. Diamant i Montañés. Foren construïts el 1968 i estrenats aquest mateix any, el diumenge anterior de la Fira de l'Ascensió. Es van batejar amb els noms d'Esteve i Plàcida, fent referència als patrons de la ciutat. Com els Gegants Vells, aquests també estigueren inactius durant bastants anys, degut al seu pes elevat. Arribaren a pesar 110kg. L'any 1987 l'escultor Ramon Aumedes del Taller Sarandaca els restaurà i els va fer més lleugers, donant-los la imatge que tenen ara (web Món Geganter de Catalunya).

La curiosa desaparició i reaparició dels gegants (recuperats el 1981) va donar peu a què en aquesta edició es celebrés una festa amb el lema "Gegants Perduts". Durant aquesta celebració i un cop restaurats, els anomenats Gegants Vells es van batejar amb els noms de Cosme i Damiana (Cosme i Damià són els Sants Metges, que tenen una capella al carrer Corró). La història dels gegants perduts i trobats la va recollir en forma de conte l'autor Paco Asensio, amb il·lustracions d'Anna Obon (Laglera, 1998).

Així doncs, l'any 1981, amb la recuperació dels Gegants Vells, va quedar formada la comparsa institucional dels gegants de la ciutat de Granollers. Hi havia dues parelles de gegants principals, i els de 1968 van passar a ser coneguts com els Gegants Grossos (web Gegant.cat).

Uns anys després, el 1983, la Festa Major de Granollers es va renovar completament i se li va donar un nou impuls. Es crearen les colles dels Blaus i dels Blancs, dues colles rivals sobre les quals, des d'aleshores, pivota una festa major singular i tematitzada sobre un episodi històric anecdòtic de la ciutat, relacionat amb una juguesca que van fer dos metres rajolers. A partir d'aquí, es van crear els dos Gegants Rajolers (1989 i 1990), i cadascuna de les dues colles va crear també els seus propis gegantons: els dels Blancs (1993) i els dels Blaus (1995). Aquests nous gegants pertanyen a les dues colles.

Actualment a Granollers hi ha la colla geganter de la Ciutat, les Colles dels Blaus i dels Blancs i la Colla del Taller Sarandaca.

Bibliografia

ASENSIO, Paco. *Els Gegants Perduts*. Granollers, Editorial Alpina.

LAGLERA, Ascensi (1998). *Gegants del Vallès Oriental*. Castellar del Vallès, Castellgraf, S.L., p. 90.

Enllaços d'interès:

Gegant.cat

Món geganter de Catalunya

